

פרוטוקול מס. 7/35

מישיבת ועדת הכספים
התקיימה ביום ג', י"ב בטבת, תשס"ו - 4.1.55 בטעה 8.45

ב ר כ ה י ם

- חברי הוועדה:
- י. גורי - היו"ר
 - י. בדר
 - ח. אריאב
 - ט. בז'רנו
 - ש. דיין
 - א. הרצפלד
 - ח. למדן
 - ק. לוז
 - א. סטופ
 - י. פורדר

מוזמנים: מר ד. שטרן - מנהל מרכז ההשקעות.

סדר-היום : 1. סקירה על פעולות מרכז ההשקעות;

2. דו"ח ועדת המטבה (של ועדת הכספים וועדת החוץ והבטחון) לענין המטבחה הצבאיים.

היו"ר י. גורי: אני פותח את הישיבה.

אני מקדם בברכה את מר שטרן, מנהל מרכז ההשקעות, ואבקשו למסור לנו סקירה על פעולות המרכז ותכניותיו לעתיד. לאחר הסקירה תישאלנה שאלות וגם נקבל תשובות.

מר שטרן: אני מכהן בתפקיד מנהל מרכז ההשקעות רק ששה חדשים. אמסור לכם עתה סקירה על פעולות המרכז ובאשר לגבי להשיב על השאלות. כיוון שקיבלתי את ההזמנה להוכיח בפני הוועדה רק אמסול יתכן כי בדברים ידועים לא אוכל להשיב תשובה מיידי, אולם היא בוא תבוא.

אמסור לכם פרטים על מבני מרכז ההשקעות מהיום בו נכנסתי לעבודה, והמספרים אשר אנקוב הם לסוף נובמבר 1954.

בשנים 1950 - 1954, תקופת קיומו של מרכז ההשקעות, אשרו 1,020 מפעלים כמפעלים מאושרים הנהגים מכל הקלות הכלולות בחוק ההשקעות - ואני אוסר "כל ההקלות" יען כי אוסרו גם מפעלים עם הקלות חלקיות - עם הון מוצהר של המסקיעים שהגיע ל- 110,9 מיליון לירות ו- 193,1 מיליון דולר. לאחר בדיקה נוספת של המפעלים, יצאו 31% מהמפעלים מהמסגרת כיוון שהוברר שאין אפשרות להקימם בדרך.

פירוטו של דבר, כי 320 מפעלים עם הון הקטנה מקווה של 13,6 מיליון לירות ו- 67,5 מיליון דולר, בוודאי שלא יוקמו. היתרה מגיעה איפוא ל- 700 מפעלים עם הון של 87,3 מיליון לירות ו- 125,6 מיליון דולר.

עד סוף נובמבר 1954 הוקמו 468 מפעלים, הנמצאים כבר בשלב של עבודה, עם הון מוצהר של 46 מיליון לירות ו- 70 מיליון דולר. מפעלים בשלב שני, זאת אומרת שבחלק מהם הונחו היסודות והוזמנו המכונות או הנמציים בשלב של הקמה, מספרם מגיע ל- 117, עם הון של 28 מיליון לירות ו- 29,4 מיליון דולר. נשארים איפוא מאותם 700 המפעלים שאנו מקווים כי יקומו, ו- 117 מפעל עם הון של 28 מיליון לירות ו- 29,4 מיליון דולר. - 115 מפעלים שאינם התחילו לפעול, מהם כ- 10% שלא יקומו ולגבי 90% יש תקווה וטיבויות.

המישורים ניקבר במסך השניים הבאות:
ב- 1950 אושרו 328 מפעלים עם הון של 26,2 מיליון לירות ו- 63 מיליון דולר. באותה שנה הוקמו 80 מפעלים שהושקע בהם 7,3 מיליון לירות ו- 12,7 מיליון דולר.

בשנת 1951 אושרו 350 מפעלים עם הון של 30,8 מיליון לירות ו- 63,7 מיליון דולר. באותה שנה הוקמו 85 מפעלים עם הון של 8,3 מיליון לירות ו- 9,5 מיליון דולר.

בשנת 1952 אושרו 176 מפעלים עם הון של 24 מיליון ל"י ו- 42,1 מיליון דולר, והוקמו - 120 מפעלים עם הון של 7,2 מיליון לירות ו- 14,4 מיליון דולר.

בשנת 1953 אושרו 88 מפעלים עם הון של 18,2 מיליון לירות ו- 16,5 מיליון דולר. הוקמו באותה שנה 121 מפעלים עם הון של 13,5 מיליון לירות ו- 19,9 מיליון דולר.

בשנת 1954 (11 חדשים) אושרו 78 מפעלים עם הון של 9 מיליון לירות ו- 8,9 מיליון דולר. הוקמו בשנה זו 62 מפעלים עם הון של 9,8 מיליון לירות ו- 13,6 מיליון דולר.

סזמן מיטור המפעל ועד הפעלתו עוברת במסגרת תקופה של שנתיים ימים. ברשימת המפעלים שהוקמו לפי שנים, נמצאים גם אותם 468 מפעלים עם הון של 46 מיליון לירות ו- 70 מיליון דולר שהזכרתי קודם.

הנסיגה מוכיח שההפרש בין ההון המוצהר לבין ההוצאה טפס מתבטא בדולרים - ב- 85%; בלירות ישראליות - ב- 150%. ההשקעה היותר גדולה בלירות ישראליות קטורה בדברים טובים, כגון הוצאת המכונות, מחיר חומר גלם והעבודה.

בתורף החוק מובים מרכז ההשקעות את רשימות היבוא למפעלים המוקמים. רשימות היבוא הוצגו על-ידי מרכז ההשקעות מתחלקים לפי המרוכזים הממוצעת הבאה: 71% - לכיור, מכונות, חלקי חילוף וכדומה; 6% - לחמרי בנין ו- 23% - לחמרי-גלם. זהו הממוצע, אולם החוזים נקבעים בהתאם לסוג התעשייה.

אנו מסכמים עתה את היקף הייצור של המפעלים אשר הוקמו ונמצאים בפעולה. היבוי מוכן לקטור עתה מספרים, אולם יש בהיותנו מפקד של חלק ניכר מהתעשיות הללו.

אם נסתכל בדו"ח של סדר החוץ שלנו נירוכח לדעת, שאותם 700 המפעלים התעשייתיים ייצאו תוסף חמשה-עשר חדש של שנת 1953 ו- 1954 - בטכום של 30,7 מיליון דולר (והיבוי מגיע כגון בחשבון את הייצוא של היהלומים וההדרים). 112 מפעלים מאושרים בתנו את חלקם לייצוא האוראלי בטכום של 16,564,000 דולר. פירוט הדבר כי 14,5% מהמפעלים שהשתתפו בייצוא, נתנו 54% מהייצוא. הדבר נבע בעיקר

מהקפדה על מילוי ההתחייבויות של המפעלים כלפי מרכז ההשקעות, כי לעתים קבלת גישור כזה מותנית בכמות של ייצוא. הוא מדין לגבי מפעלים מעובינים, אותם מפעלים המעובינים לייצא כדי שיוכלו להישמש במס"ז לטת רכישת חמרי-גלם.

בכון הוא שלם כל המפעלים השתתפו באותו היחס בייצוא, וכדי להראות זאת הכינותי רשימה המביעה על פסות הייצוא של המפעלים, לפי מספרים.

- 20 או 21 מפעלים ייצאו ב- 12,000 דולר;
- 43 מפעלים - ב- 465,000; 22 מפעלים - ב- 1,022,000 דולר;
- 15 מפעלים - ב- 3,154,000 דולר; 4 מפעלים - 2,537,000 דולר;
- 2 מפעלים - ב- 9,324,000 דולר.

יצא מכונות ומכונות הגיע ל-

7,673,000 דולר; מלט - ל- 1,676,000 דולר ומסיגים - ל- 1,108,000 דולר.

- אחוז הייצוא של סוון ומשקעות הגיע ל- 2,1%;
- טוריה ואריגה - 4%; הלבשה והנעלה - 6%; עץ ולוחות חריטה - 0,4%;
- מנפת - 4,2%; מכונות ומכונות - 46,2%; שעובים ומכונות כתיבה - 3,1%;
- חשטל ומקררים - 2,6%; מלט - 10,2%; זכוכית - 0,9%;
- רפונה ואנטי-ביאוטיקה - 4,3%; חיימיקלים וצבעים - 4,5%; צמטיגים - 6,7%;
- פלסטיקה - 0,5%; מנות - 2,5%. זוהי חלוקה לפי אחוזים של ייצוא בטבות של 16,564,000 דולר.

הדו"ח של הייצוא במסך השעו חרסי השנה האחרונים

מראה תפורה יותר ברורה לטבות המפעלים המפורטים. במסך השעו החודשים של שנת 1954 ייצאו 769 מפעלים סחורות בטבות של 28,4 מיליון דולר, בתוכם 123 מפעלים מפורטים אשר ייצאו בטבות של 17 מיליון דולר. פירושו של דבר - 60% מכלל הייצוא נעשה על-ידי מפעלים מפורטים. בני אומר דברים אלה בתגובה לתלונות הנשמעות כדי פעם בפעם במילוי הדקטו מפעלים קייבונים כדי לסנודר את עיני האיבוד, שחייבם שלהם הוא דק פרומורסה כדי לקבל אישורים, ואין לקוות שמהמפעלים הללו תצמח איזו תועלת. לכדינה במחייבת תיקון מצב סור החוץ שלה.

ואטבת נשאלת השאלה: כמה עולה לנו דולר

כזה? על מדוכה זו יושבים מוסחים העושים הישגים שלה, וגם בני עושה ביתוח באחד המפעלים שלקח חלק פעיל בייצוא; האם היולר עולה ביותר לכדינה כיוון שהתוצרת יקרה, או בגלל סיבות אחרות. מתסבר שה"מבור-הד אקספנס", ההוצאות מסביב לעצין והרווחים שלהמפעל הם אשר מייקרים את התוצרת במידה כזו שהיא אינה מכניסה לארץ את אשר יכלה להכניס. אפשר להגדיל את הערך המוסף באמצעות הורדת ההוצאות, הוצאות ההנהלה, הוצאות החזקת מסרד בחוץ-לארץ, הוצאות ההתייעצויות במחייבת וכדומה. לא אגע בבעיית סכר העבודה לפועלים, אולם את הנך רומה את הפורפנרציה שבין הוצאות ההנהלה, הנשיעות, ההתייעצויות והוצאות החזקת המסרד בחו"ל לבין הרווח הנקי של המפעל לסוף השנה - בהכרח הנך שומל את עצמך: האם באמת צריכים היולרים לעלות לכדינה כל-כך הרבה לירות? אם אמשיך לשבת במסרד זה פעם את הניתוח של הנתונים הללו - ולא מתוך רמון לקפה טישהו - כדי לדעת את במסת ההוצאות צריכות להיות כל-כך גבוהות.

אני יכול לציין כי בטוכן כללי לוקחים המפעלים

את הענין ברצינות ומקפידים על התחייבויותיהם כלפי המדינה, כלפי מרכז ההשקעות.

רצוני למסור לכם מספרים על היתרי היבוא

שהוצאו על-ידי מרכז ההשקעות בשנים 1952-1953 ו-1954; בשנים הקודמות לא היה פיקוח כל-כך חזק על היתרי יבוא.

מרכז ההשקעות הוציא בשנת 1952 היתרי יבוא

על סך של 18 מיליון דולר; בשנת 1953 - על 11,470,000 דולר, ובשנת 1954 - על 6,640,000 דולר. לא כל היתרי היבוא נוצלו במילואם: בשנת 1952 נוצלו רק 15 מיליון דולר; ב- 1953 - 11 מיליון וב- 1954 - 5 מיליון.

מסדתי מספרים אלה וגם את מספר המפעלים שהוקמו כדי להרבות לכם שהפירצה ליבוא ללא תשלום לא נפתחה דווקא במרכז ההשקעות. אם נביא בחשבון את מספר המפעלים שהוקמו ואת ההון שהושקע בהם וגם את מספר רשיונות היבוא שניתנו, ביורכה לדעת שהדבר היה פחות מן יותר מקביל למה שהיה נחוץ. הדבר אינו מוסר כי חלק מהמפעלים/מכר חלק מהמסדרים שהביא, בעיקר אותם המפעלים הלא-תעשייתיים, כמו בתי-סלון. חלק מהם מכר את הסחורה ברשיון ושיילם את המכס, וחלק - לא עשה כן וטכר בלי רשיון. הדבר נמצא עתה מנת ביקורת. הפירצה ליבוא ללא תשלום לא נפתחה דווקא במרכז ההשקעות יען שיש עוד מוסדות מוסמכים הנותנים היתרי יבוא, ומרכז ההשקעות - עו כמה שהגז יכול היה ויכול עכשיו - טחפיר במתן היתרי יבוא. מתן רשיון יבוא על-ידי מרכז ההשקעות עובר פרוצידורה מסוימת: קודם-כל פונים אליו בבקשה, שהוא מעבירה לרשות המוסמכת של משרד המסחר והתעסיה, חקלאות או תחבורה, כדי לקבל את אישור. לאחר האישור חוזרת הבקשה למרכז ההשקעות ועוברת ביקורת של בתי-כח האוצר ומרכז ההשקעות. רק לאחר כל זאת ניתן הרשיון.

סיכמתי את כמויות חמרי-הגלם הדרושות למפעלים הממוסדרים - ואני חוזר ואומר כי המפעלים מתחלקים לקטגוריות שונות, ואני מדבר בעיקר על מפעלי תעסיה - והמסקני במשך החודשים האלה שאני מכהן בתפקיד זה לעשות חישוב כזה לגבי 228 מפעלים תעשייתיים, מהי כמות חומר הגלם הדרושה להם לשנה. אני דורש זאת גם מהמפעלים, והם מסרו לי את המספרים באופן ישיר. 228 מפעלים אלה יהיו זקוקים לחומר-גלם מחוץ-לארץ בסכום של 64 מיליון ל"י, לפי שער של 1.600 לירה הדולר. טרם השלמתי מפקד זה לגבי שאר המפעלים. יש לקחת בחשבון שבין 228 המפעלים האלה נמצאים גם אותם המפעלים המייצאים ב- 17 מיליון דולר. לגבי חלק מהמפעלים האלה, כמעט סחצית כמות חמרי-הגלם הדרושה להם בטבע חוץ, מתכסית מהייצוא שלהם. רצוני להדגיש כי במשך תשע החודשים האלה נוספו 19 מפעלים למעגל המפעלים המייצאים. ענין הייצוא הוא בתהליך של התקדמות בכל המפעלים המייצאים, וזה יעלה בידי המדינה לפתוח ולשכלל את שווקי החוץ, אפשר יהיה לקוות לתוצאות יותר טובות.

פרט למפעלים הממוסדרים, יש גם מפעלים מוטלציים. אלה הם מפעלים שמרכז ההשקעות לא ראה בהקמתם ערך כלכלי חשוב למדינה מבקודת-השקפה של מדיניות כללית, אולם הוא היה טבור שכדאי לתת להם לקום ולהתפתח ואפילו לייצר למעמיהם מוצרי לוקסוס. אושרו 77 מפעלים מוטלציים עם הון השקעה של 6 מיליון ל"י ו- 37,5 מיליון דולר. אלה הם מפעלים הקשורים בסדנאות, בתי-סלאכה, שיש בהם חשיבות, אולם לא היתה להם חשיבות במידה כזו שמרכז ההשקעות נתן להם את כל ההקלות של ההטרה וכדומה, אלא הקלות מספיק כדי שיוכלו לקום ולהתפתח. חלק מהמפעלים הללו החלו לייצא, ושלושה מהם הספיקו לייצא במשך תשע החודשים האחרונים בסכום של שלושת-רבעי מיליון דולר.

רצוני לדבר עתה על ענין ההטרה. סעיף 21 של חוק ההשקעות מקנה למשקיע זכות להשתמש ב- 10% - 6% לשנה בסכום מטבע החוץ שהושקע במפעל. כן ניתנה זכות זו למפעלים של "דבל אמורטיזשין" (פחת כפול), בהתחשב עם העובדה שהדבר מספחית את רזוחי המפעל. כדי לעודד ולספק את משקיעי החוץ, ניתנה זכות הטרה לא רק שהרווחים או שההכנסה ביצוא, כי גם בהתחשב באמורטיזציה הגדולה החלה על המפעל. נוהג זה הנהגתי, לאחר שבאתי גידון לידי הסכם עם האוצר, כדי לחסל את הגלובות מהחוץ.

בשנה שעברה ניתנה למפעלים הטרה בגבולות של 400 אלף דולר. (ש. בוז'רנו: מה היתה הדרישה?) אין בידי סיכום בגידון. האוצר הקציב למטרה זו 1,200,000 דולר בשנה זו, ובשנה עד שגעה החודשים האחרונים ניתנה הטרה של כפחצית מיליון דולר, ואנו מניחים שגביע לסלושת-רבעי המיליון עד סוף שנת התקציב. ההטרה ניתנה לא רק על-חשבון שנת 1953 אלא גם עבור 1952, ובוצעמר ניתנו הוראות לתת הטרה לאלה שסגיעה להם הטרה בשנת 1951. (ש. בוז'רנו: כנגד כמה דולרים מושקעים עם זכות הטרה?) כנגד 70 מיליון דולר. זכות הטרה של 6% ניתנת לגבי מרצות של מטבע דן, ו- 10% - למרצות של מטבע קשה.

אני חייב לציין שטרם סיכמנו והעריכו את האסקעות, וזאת מכמה סיבות. אחת הסיבות העיקריות לכך שאוכנס ציוד לא חדש והתנהל ויכוח בטמלה כיצד להעריכו. לאחר בדיקה הוחלט שההערכה תיעשה על-ידי שמואל מוססר בחוץ-לחץ לפני משלוח הציוד, ועל-כך באנו לידי הסכם עם איגוד המשקיעים. השמאי פטריך את הציוד שמסקיע עומד להביא והקונסל וותם על כך, והדבר נשפט בתעודה. אשר לציוד הנמצא כבר בארץ - שני הצדדים צריכים להגיע לכלל הסכם בדבר הערך, וזה אין מגיעים להסכם - נציג הטכניון יכול למנות פטריך, וזה חייבים להיכנע להחלטתו. הסדר זה מחייב את פעולת ההערכה.

התעוררה גם שאלה טכנית יש לעשות את החישוב על ההסרה. הוסיכם שאותם מפעלים שהחלו לפעול לפני יוני של אותה שנה, יקבלו את ההסרה עבור שנה שלמה; אותם מפעלים שהחלו לפעול לאחר יוני - יקבלו הסרה רק עבור חציית השנה. מתרון השאלות בדבר ההערכה וההסרה החייש את פעולת ההסרה, אולם יש לציין שלם הולם מעובדינים לקבל את ההסרה. יש מפעלים - בעיקר של משקיעים ממדינות זרות - המבקשים לשמור את ההסרה עבורם. באמי לכלל הסכם עד כה - וזו לפני יודע מה יהיה בעתיד - שאנו מרשים אקומלציה של כספי ההסרה, ועוד הרחקותי-לכת ומטרת, שגם המשקיע ישמיר את ההסרה ברשות המוצר, ישלם לו המוצר רכיב של "טבינג בנק" בשיעור של 2%. הדבר נעשה כדי לעודד את המשקיעים ולהרבות להם שמיים ברכישות להצעתם להשאיר את הכסף בקופת המדינה.

למרכז ההשקעות נוסף תפקיד חדש: סיפול בעולה המשקיע, זאת אומרת באותם העולים הרוצים לעלות ארצה ומביאים עמם את רכושם. ידוע שהעולה יכול להביא עמו, בלי היתר יבוא, חפצים השייכים לו ("פרסונל בלונגינגס") בגבולות של 1,400 דולר. הוכחנו למוצר - וזו בנייהלתי על כך שיש ומתן עוד בטרם עברתי במרכז ההשקעות - שסכום זה אין מספיק, והעלינו אותו עד 2,500 דולר. כן הוסיכם שהעולה הבא הנה יכול להעביר ציוד או שוורה שהוא סחר בה בתקופה של שלוש השנים האחרונות בסכום של 25,000 דולר. קודם דובר על סחורות בהנחה שהן מהמחסינים שלו, אבל לאחר מכן הרחיבו זאת גם על סחורות אחרות, כיוון שהביאו בחשבון שיש ארצות שבהן אין העולה יכול להוציא כסף. סובן שהסכם זה פתח פתח למעשים פיקטיביים, והיה הכרח להתגבר על כך.

המשרד החל לפעול באחד מהמי, וכאשר באמי באחד יולי וראיתי את הבקשות השונות, ראיתי צורך לבטל כמה מהן כדי לטתום את הפרצות - וסתמתי. בתקופה של ששת החודשים האחרונים - וזהו כל התקופה כיוון שקודם היו הכנות - הספיקו להוציא 81 רשיונות ל-81 טפחות עולים ט-27 ארצות. הסכום הכולל של הרשיונות הגיע ל-784 אלף דולר, זאת אומרת כי הממוצע הוא פחות מ-10,000 דולר לאיש, ובתוכם 470 אלף דולר בציוד ו-314 אלף במזומנים. חלק מהעולים, בעיקר ממדינות צפון אפריקה, נתן למוצר את כספו בטבע חוץ. רוב העולים הביאו רכוש ב-7,000 - 5,000 - 4,000 דולר של מכונות, חלקי-חילוף, חסרי-גלה לתעשיית כובעים, ציוד לאינסטלציה, מכונות טריגה וכדומה. היו רק מקרים בודדים שבהם עלו על 25,000 דולר. היה מקרה אחד של עולה שהביא מכונות-תפירה, ואחר - של כלי פייקט. המקרה השני היה של אדם שקנה את הסחורה על-מנת להעבירה לקולומביה, והוא לא לעבור עם מטפחתו לישראל. לא היתה לנו ברירה אלא לאשר את הנכס הרכוש. את המקרה של הבאת מכונות התפירה אישרנו בתנאי שאלק מהן ימכר בחוץ-לארץ. לגבי שני המקרים שעברו את ה-25,000 דולר היתה התייעצות עם משרד המסחר והתעשייה והמוצר והם נתנו את הטכנות לכך. ברשימת המוצרים שהובאו אין טלט לבן או נפתלין, כיוון שהבאת דברים אלה עלולה להזיק לתוצרת-הארץ. כל תעודה או היתר יבוא, הן לגבי עולים והן לגבי משקיעים, עוברת בדיקה של מנשי האיגוד למען תוצרת-הארץ.

המבנה המרגוני של מרכז ההשקעות: התקציב השנתי שאושר למרכז הוא בערך 100,000 לירות. התקן של המשרד מונה 30 עובד, ובפעל היו 37 בזמן שבמתי למרכז. אני העמלתי את התקן על 25 איש: 23 מהעובדים הקיימים ו-2 אחרים אשר דרשתי לקבלם, בהבטחה שאם מקבל שני עובדים אלה אוכל אולי להקטין את המבנה. את מהשנים הוא מהנדס, כיוון שבמרכז ההשקעות אין כל מהנדס.

ד.מ.

המטרה שהצבתי לי בבואי לעבודה הייתה:

יעילות עבודתם של האנשים היושבים במרכז ומלחמה בסחבת. מטאתי הרבה תלונות בדבר הזמן הרב והפרואידורה הארוכה שיש לעבור לכבי האישור הרסיון. שיפילתי בנדון ואסתר לומר וגם הצלחתי, כיוון שכל ענין אינו לוקח עתה יותר מעשרה ימים. ברוב המקרים אין סחבת, פרט גולי המקרים הדורשים גישה ישירה לשר, וגם לכך יש לחפש פתרון. יש סחבת - וכריך לתקן זאת - בהערכת ערך ההשקעות, גולה מני מקורה שעה כניסתו של המהנדס החדש לתפקידו תזרוז הפעולה.

שני המדדים כריכים למלא אחר תנאי האישור: המסקיע וגם האוצר. בזמן האחרון במעורר פולמוס בקשר עם מפעל שהתחייב לייצא 80% מתוצרתו, ויש בנדון טענות של שני המדדים. אין אפשרות לאשר מפעל על-סמך הבטחה שפין כל בטחון שהיה מקריים. יש עכשיו הרבה מפעלים הטונים אלינו ומבטיחים יבוא, ומצו משתדלים להיות גמיסים בנדון ואיבנו מתניה את האישור במספר מחוזים של יבוא.

ענין ביקורת התכניות מביא גומבו לעתים במבוכה רבה, כאשר הן נוגעות לענין שאינן רגיל. קיימת בנדון ישיבות עם התאחדות בעלי התעשייה וביקשתי ועדה מייצגת מלדם. אני פונה בסמלות הללו גם למהנדסים פרטיים, כדי למנוע שגיאות.

ראוני לגעת עתה בסטח שהוזנח עד כה. אנו מדברים רבות על מפעלים חדשים ואיבנו שמים לב לטותפוליות. יש בארץ הרבה מפעלים, בתי-מלאכה קטנים וגדולים, אשר אמר לשכללם ולהגביר את תפוקתם על-ידי תוספת של מקורות הכנסה. מדוע לא נשים-לב לכך, מדוע לא נצרך את המסקיעים למפעלים הקיימים. החילותי לעסוק בכך; בהגתי במיטות, לא ביקשתי מהמפעלים שימסרו לי כמות כי הבינותי שיש חסרות, גולם אחר שלושה חדשי עבודה יש בידי הצעות לשמיה סותפוליות, עם כל הפרטים. הצעות אלו יכולות לשמש מורה-דרך למסקיע. יש גם מסקים שיש בהם תעסיות והם מעונינים בטותפוליות, ומדוע לא נפנה את המסקיעים אליהם? טרם הצעתי לבתי-התעשייה הגדולים, היות וסם קיימת הפרובלימה של הערכת הרכוש אשר הושקע. (ח. למדן: כימד הנך זמבבר על הנעיה של ציוד אשר נקנה לפני שער של 360 פרוטה הדולר?) זוהי בעיה, ואני פניתי להתאחדות בעלי התעשייה כדי לסכס. עצה. יש לחפש לכך דרך, כי הרבה יותר קל לסתף הון במפעל קיים מאשר להקים מפעל חדש, מה גם שמפעלים חדשים אשר יוקמו על יסודות של פודרניזציה עלולים להרוס את התעשייה הקיימת.

לא מדבר על תכניות גדולות. היו לי שיחות בנדון עם סומחים אמריקאיים, עם אנשי לשכת גאס ועם אנשי מסרד מסחר ותעשייה, ואנו יושבים על מדוכה זו. אנו טוכרחים ללכת קוד-כל בקטנות ולרכוש בסיון בסטח זה.

פרובלימה אחרת ויותר מסובכת נוגעת לפעולה בחוץ-לארץ. יש מרצות בהן לא נעשית כל פעולה, ובאחרות - בהן נעשות גי-אלו פעולות שאינן מספיקות. כאשר הייתי בחו"ל במתי לכלל דעה, שהסוכנות - באמצעות המחלקה הכלכלית שלה - צריכה לשמש מעין מכשיר להכשרת האיבור המאורגן הזה. יש המדדויות ציוניות מקוטיות, ואותן צריך להגייט למדרגה כזו שהם תאמטבה קטליזטור להשקעות ולהבאת מסקיעים. אני סבור כי לממשלה קשה למלא תפקיד זה; הקונפול אינו יכול להספיע על יהודי שילך, היות וזו התחייבות גדולה מדי. הוא צריך להיזהר ממתן הבטחות. בניו-יורק היתה מחלקה כלכלית של הסוכנות, וכעת הוחלט לחסל אותה. נסאר איפוא חלל-ריק, ומי יביא את דבר ההשקעות לציבור? השתדלתי להשפיע על ה-זי-אי-או. (ש. גז'רנו: מה בקשר ללשכת המסחר?) על לשכת המסחר מוטלים תפקידים אחרים. עליה לקשור קשרי מסחר ולעסוק בענין חילופי מסחר, וקשה לה להדביק פעולה זו. המרובלימה היא כיצד לארגן את הפעולה בחו"ל, בעיקר במרצות שיש בהן "קרנטי רסטריקטינס". אני עומד לדון עם השר בהרחבה על נושא זה.

י. סודר:

אנו שפענו כמון על חלקם של המפעלים הללו
ביצוג הישראלי, מולל סדר שני אנו רוצים
כי החל מהשנים 1952-1953-1954 יש ירידה מתמדת וניכרת ביצוג. אני מבקש
לשאול: מה לפי הערכתו של מנהל מרכז ההשקעות, הן הניכרות העיקריות
לירידה, וכיצד הוא חושב שאפשר לתקן זאת? מהי העזרה שאנו יכולים לתרום
לעניין?

אני מבקש לקבל הערכה על החלוקה המסימית
בשטח ההשקעות בין ההשקעות של הסקטור הקואופרטיבי והממסדי. כן אני
מבקש לקבל חלוקה מסימית לפי הארצות. מהם המטרות שבה הזנחנו את ענין
ההשקעות היא מבגליה.

אני הבינתי מדברי פר שטרן שאין סודר
לדבר על התקציב, על-כל-פניה זהו מקרה ראשון של מנהל משרד המסיע להקטין
את המגבולן.

מה נעשה בקשר להעברות הדיבידנדה? עד כמה
סידוע הרי בזמן הראשון היו כיבורים במתן האכרה.

שפענו כמון שיש תיאוג כמעט מלג בין הרשיונות
לבין מה שמתמסרים המשקיעים. אם הדבר נכון, הרי השענה שהספיעו אנשי
המזר כי יש כמון פירצה רצינית, איננה מוכדקת.

אני סבור כי המספרים שספר כמון פר שטרן
בנוגע לעוליה המשקיעים אינם עלולים לעורר דאגות. הוא ספר על יבוג
סתורה בסכום של 476,000 דולר, וגם אם אמילו פחמית המקרים אינם
"בונה פידה", אין בכך כשום בוז גדול.

האם יש לסר שטרן הצעה בנוגע לבזק הרביני
סגורה על-ידי שינויי הער? לאוצר יש גנדון - מסיבות שאסר להניין -
עמדה שלילית לגברי. אני סבור כי יש לכבוג גנדון הסדר-ביניים, כיוון
שיש אנשים אשר הספידו ככומים ניכרים.

האם תחוק החדש מכיל תיקונים המשפקים את
רעון סרכז ההשקעות? האם יש בו שינויים העלולים להספיע לטובה?

האם לא כדאי היה לחשוב על הגדלת אחוז
הדיבידנדה בתור אמצעי להרחבת ההשקעות? האם אין פר שטרן חושב שעל-ידי
כך אפשר להספיע ולסנות?

א. הרצפלד:

אינני רוצה לדבר על התכן, אלא על הצד
הארגוני. אני סבור כי הסדרים הקיימים
והפרוצדורה הטרובה והמעייפת מרחיקה מאתנו את מסקיעי ההון, וכמון
הרי מדובר באנשי חוג הבניה אלינו במטרה להסקיע את הובג במרץ. אנשים
אלה צריכים לקבל את כל ההקלות הדרושות, ובמקום זאת אנו מעבירים אותם
עטרה מהדורי גיהינום של ביאורוקרטיה.

האם עומדים לקיים את ההסכם בדבר
העברת סחורות בסווי של 25,000 דולר לבני העולה המשקיע?

מהו ההגדל בין מפעלים סומלאים לבין מפעלים
מאוסריים? כמה מהאנשים סודרו, ולא מה מספר הגקסות?

מדוע לא תהיה חובה להשיב תשובה תוך פרק
זמן של שבוע ימים כדי שאנשים לא יטרחו לטווא?

(המשך הישיבה רשמה א.ב.)

לפני כן רשמה א.ד.

ישיבת ועדת הכספים
4.1.55

א.ב.

(11.05)

א. הרפולד:

מר שטרן יודע שאם אומרים לאדם: "בוא בעוד שבועיים" - העניין אבוד. ומאחר והפרוצידורה כאן היא חסובה ביותר - הייתי מבקש שתומצא לנו רשימה של המפעלים המאורגנים.

ישנו דבר נוסף: - המסדר הרגשי של מרכז ההסקעות נמצא בתל-אביב, ואילו עיקר העבודה היא בירושלים. אין דבר זה מוטיף לייעילות העבודה.

מפריון העבודה התרשמתי לרעה. לדעתי צריך להזמין לכאן את הסר הנוגע בדבר, שהוא האחראי בפני הכנסת. רציתי לשאול את מר שטרן מה אפשר לצפות מהעבודה הזאת בכללה? האם הוא נוהג בעניינים אלה ביד רחבה?

אני מציע לבטל את החדרים הפרטיים לפקידים. לא ייתכן שלכל פקיד יהיה חדר. הרבה יותר טוב היה להוסיב את הפקידים באולם גדול - כמו בבנק הלאומי - במקום שאפשר למצוא את הפקידים כולם יחד. אני מסכים שלמנהל יהיה חדר נפרד - אולם לא לכל פקיד.

ח. אריאב:

אני יוצא מההנחה שמר שטרן ומרכז ההסקעות אינם שבעי-רצון מהמספרים שמסר לנו כאן, וכי לארץ דרושות הסקעות נוספות. בעקבות הנחה זו רציתי לשאול:

א) מה הם המניעים המונעים ממסקיעי חוץ-לארץ להסקיע את הונם במפעלים כאן? מה הן הטענות שאנשים כאלה טוענים?

ב) חבר הכנסת פורדר דיבר על היחס בין מה שמסקיעים בארץ ובין הפוטנציאל. האם ידוע מה הוא היחס בין ההסקעות של יהודים מארצות-הברית המסקיעים בארץ, לבין אותם יהודים המסקיעים בארצות אחרות? ובקשר עם זה - מהי הנטייה בארצות-הברית מצד יהודים בעלי הון להסקיע בארצות-חוץ? האם ישנה נטייה לכך, או שנטיה זו נחלטה? ואם נחלטה - באיזו מידה?

את ההערות שהסמיע חבר הכנסת הרפולד אפשר לייחס למסרדי מטלה טובים, לאו דוקא למרכז ההסקעות. אני מסכים לזה. מהדרך היעילה ביותר במסדר כלשהי היא דרך האולמות הגדולים, ששם ישנה הטבה על האנשים ואדם הנכנס לסם מתמצא ביתר קלות. אולם האסמה איננה רק במסרדים; הם נכנסו לבניינים קיימים שקשה לסנות אותם עתה.

הייתי מבקש לסמוע ממר שטרן מה נעשה במסדרו כדי להפחית את הביורוקרטיה. האם היא הופחתה במסדרו, ובאיזו מידה?

עד עכשיו חשבתי שהמפריעים העיקריים להסקעות היו בטח התחוקה, האינפורמציה, האדמיניסטרציה כאן והאווירה הכללית בטח זה בארץ.

מה שנוגע לאווירה הכללית בארץ - אין זאת שאלה התלויה במרכז ההסקעות, אלא בכנסת. אולם הייתי מבקש לקבל פרטים על הגורמים האחרים שהזכרתי.

מה שנוגע לתחוקה: - מדוע נמשך שינוי התחוקה בענין זה זמן כה רב? ומתי יופיע החוק החדש? האם אפשר כבר לדעת מה הם עיקרי השינויים בחוק?

אשר לאדמיניסטרציה כאן - זוהי ביורוקרטיה מוחלטת. האם נעשה כבר שינוי כלשהו בכיוון סימפליפיקציה של מתן הרסיונות? האם נעשה משהו כדי להקל על מבקש הרסיון שלא יאלץ להתרוצץ כל-כך?

בכל הארצות מתאוננים על חוסר אינפורמציה, ואם קיימת כבר אינפורמציה - הרי היא ניתנת על-ידי מסרדים טובים, זו הניתנת על-ידי מסרד אחד וזו הניתנת על-ידי מסרד שני. הקונסוליה מצידה מסתפקת באינפורמציה, שליחתן למסרד החוץ בירושלים, ומסירת התשובה לשואל. האינפורמציה בענין ההסקעות דורשת את ריכוזה במוסד אחד בחוץ-לארץ. מיהו המוסד הזה? האם י ניתנת האינפורמציה בצורה מהירה וסיטתית?

ח. אריאב:

נאמר לנו שסטמטל ארצות-הברית הודיעה שהיא מוכנה לערוב למסקיעים יהודיים סאראות-הברית בישראל. האם עודדה הודעה זו את המסקיעים? ואם לא - מדוע?

ק. לוי:

סטמטלים שנסטרו לנו בולטת הירידה ההדוגתית של המפעלים המאוסרים מדי שנה בשנה. במה להטביר את הירידה הזאת?
האם היו מקרים רבים שהמפעלים המאוסרים נוסדו על-ידי יהודים שבאו להשתקע בארץ?

האם היתה השתתפות של תקציבי הפיתוח במפעלים הללו? ואם כן - באיזו מידה?
האם קיימת מגמה מצד מסקיעים בחוץ-לארץ להסקיע כספים במפעלים קיימים? והאם יונה מגמה מצד בעלי המפעלים הללו בארץ לשתף את המסקיעים בחוץ-לארץ?
האם קיימות פגמות כאלו - מה הם גורמי העיכוב?
האם יונה מצד המסקיעים בחוץ-לארץ התעבינות כלשהי במפעלי המטמלה: חברת החשמל, חברת האשלג וכו'?

ר. דויד:

בענין הערך המוסף: - אם הערך המוסף מסתכם באחוז קטן ביותר בלבד - האם גם אז מייעצים למסקיעים, או שבמקרים כאלה לא כדאי לייעץ? מה הם הגבולות בענין זה של הייעוץ?

אשר לתעסיות הקיימות - אם קיימת כבר בארץ תעסיה אחת של אותו סוג סבו רוצה המסקיע להסקיע - האם אתם אומרים אז למסקיע מדי לכם בתעסיה הקיימת, או אתם מקבלים את הצעתו להסקיע בתעסיה שניה?

כיצד נוהגים בענין תעסיות בלתי חיוניות?

האם אתם מעוררים להסקעות בשטח החקלאות?

האם יש לכם הצעות למסקיעים? אם אדם בא וטוען: יש לי סכום כסף מסויים שאותו אני רוצה להסקיע בארץ, אך אינני יודע כיצד, האם אתם יכולים לייעץ לו ולכוון אותו?

האם ישנם מסקיעים שאינם פונים כלל למטמלה אלא מסתדרים באמצעים-הם? ואם ישנם כאלה - מהי מידת הצלחתם?

ש. בנ'רוב:
אין מסקיעים כאלה. הם לא יוכלו לקבל חסרי-בנין אם לא יפנו למטמלה.

ט. דויד:

מה בדבר פיזור האוכלוסיה? יש תעסיות שאפשר להפנות למקומות מסויים, כמו: מגדל-אסקלון, עכו וכדומה. האם קיימת מגמה כזאת?

בזמן האחרון מדברים הרבה על ציוד למטק-בית שאדם רוצה להביא אתו. נאמר שעושים צרות רבות לאדם הרוצה לבוא ארצה ולהביא אתו ציוד למטק-בית לפי הסטנדרד האמריקאי. האם נכונות השמועות הללו, והאם אי-אפשר להתגבר על המצב הזה?

קיימת בעיה של אנשים לא צעירים, שיש להם סכומי-כסף שגדלים הם רוצים להסקיע בדבר בטוח כדי שיוכלו ליהנות מהפירות לעת זקנתם. האם קיימת אפשרות כזו אצלנו?

האם אתם מפרסמים בחוץ-לארץ את הצעותיכם בסתמים השונים? האם הגיע מרכז ההסקעות לכלל הכרה שאילו היו מעודדים את ההסקעות עוד יותר בדרך שעשו זאת, היה יותר הון נכנס לארץ? או האם אתם חושבים שהגענו לקצה גבול היכולת בשטח זה?

א.ב.

ס. דיין:

ישנם בארגונינו יהודים הטוענים שהם מוכנים לבוא ארצה - אולם ערך כספם אינו שווה כאן. איזה הסבר יש לכך?

ה. למדן:

ברצוני לתאר לפניכם את דרך-היסורים של עולה-מסקיע. ביקרתי לפני זמן מה בארגונינו, שם יושבים רבים מבני-עירי לעבר. הם סיפרו לי על הקשיים בדרך ההשקעות שלהם. שתי משפחות סידידי עלו ארצה באניה גבנו אצל האחת מהן את החבילה הטובה ביותר. בדירה שהסגתי כאן בסבילם גבנו סחצית מדברי ההלבשה שלהם. סלחתי את הבעל להתאחדות בעלי התעסיה כדי לקבל מטנו עצה, ויושב-ראש ההתאחדות ילה אותו לאחד המפעלים. סלחתי אותו למרכז ההשקעות - וסם יחצ לו הפקיד בלך ושובן ולסוף ספר לו כתובת של עורך-דין טוויים, "כי - אמר לי - בלי עורך-דין לא תוכל להסתדר. העולה הזה מתמרמר על כך שהפנו אותו דוקא לעורך-הדין הסוויים הזה. בינתיים נמסך הענין סבעה חדשים. אני הייתי מותרת על הסחורה שהם רצו להביא. אולם איך להסביר להם זאת?

נותנים להם רשיון להביא את הסחורה, בסני תנאים: (א) שיהיה פיקוח על הסחיר; (ב) שיתנו לקרן ההסוואה ארבע לירות מכל דולר. האים הזה טוען: אל תתנו לי רשיון - ואל תחניקו אותי.

מוטב שלא תתנו לעולים-מסקיעים רשיון להביא סחורה. אבל אם אתם נותנים אותו - צריך שיהיה סימן אובייקטיבי, שהענין לא יהיה בתון לסיקולים מסיקולים טובים, כי הדבר פותח פתח לשרירות ולא-אמון. מספחה זו שעליה דיברתי הפסידה בינתיים את דירתה, כי לא יכלה להסתדר, וחזרה לסלון. וסן הסלון חזרה לחוץ-לארץ הדרך אינה ארוכה. אילו היה יהודי מכאן מביא את הסחורה הזו ארצה - לא היו מעמיסים קשיים כאלה על דרכו.

כעת מתחילה פרסה שניה. הסברתי לאותו יהודי שיש לנו מספיק סוחרים בארץ. הוא חשב שאת הסחורה שיביא ימכור כאן, ואת הכסף יחלק בין פרדסנות ותעסיה. אולם גם זה לא קל, כי בעל התעסיה מעריך אותו פל חסמה. יהודי כזה טוען: "אתם אינכם מעוניינים בי - אתם מעוניינים בכספי". אם אנשים אלה רוצים להסקיע כסף - אומרים להם: תעסיה כזו יש לנו כבר. הם אריכים, אפוא, להסקיע בעסק קיים. ועסק קיים הוא סגור וססוגר. מה יכול, אפוא, מסקיע-הכסף לעשות?

יהודי הבא לקונסוליה שלנו בחוץ-לארץ חייב לדעת מה סותר לו ומה אסור. הוא צריך לדעת את החוק בארץ; החוק צריך להיות ברור לו, ולא ייתכן שהחוק ישתמע לסתי פנים. כל זה מחייב מצדנו מחשבה רצינית. אינני חושב שמרכז ההשקעות יכול להעסיק עובדים מהחוץ, הבאים לעבוד רק לתקופה קצרה. חבר עובדיו צריך להיות סודכב: פעובדים אנותיקים של מסרד הססחר והתעסיה, עובדים שיהיו אחראים ישירות בפני הסר.

א.ט. גניחובסקי:

אני מסכים לכל הדברים שאמר כאן חבר הכנסת הרצפלד. אני יודע שסר ססרן אינו הכתובת הסתאיסה לכל הבעיות שהתעוררו כאן, אולם ברצוני לשאול: האם אפשר לבוא עכסיו ליהודים בחוץ-לארץ בסצפון נקי ולבקס מהם שישקיעו כספים בארץ, לאור האווירה הקיימת בה עתה? כדי שיהודי מחוץ-לארץ יבוא וישקיע כאן, צריך להיות עידוד מצד המדינה. את סיבלם של היהודים המסקיעים אין לתאר במלים. מסום כך מעדיפים יהודים בחוץ-לארץ לתרום למגבית או להשתתף בטלווה הפיתוח וכדומה, בטקום להסקיע כספים בארץ. ייתכן לזוהי גם מגתה של המססלה.

הייתי מבקס לדעת מה הם סכומי הכסף שהמססלה מסקיעה בפעולת תעסולה ארגונית בקרב היהודים בחוץ-לארץ כדי שישקיעו כספים בארץ?

כמה פועלים עובדים במפעלים המאוסרדים?

מהי העזרה הניתנת ליהודים מסקיעים מחוץ-לארץ? הרוסס שיוצרים כאן כאילו כל האנשים בארץ - פרט לקומץ הפקידים - גנבים, סחיק מכאן מסקיעים רבים.

א.ס. גניחובסקי:

פעם דיברו בכנסת על מסק התחבורה. נאמר אז שישנן הצעות ועוד יהיו הצעות בענין זה. מהו המצב בטוח זה עתה? האם ישנן הצעות בענין מסק התחבורה, או שכל הענין הזה עבר ובטל?

בנוגע להון חוזר של המפעלים אני בפגם לעתים ביחס מוזר מאד. קורה שאומרים למסקיעים כאלה: מי ביקש מכם לבוא? וזאת - למרות כל ההבטחות שניתנו בענין זה. מה נעשה בקשר לכך?

רסיונות יבוא ניתנו במקרים כדי להיעזר בענין זה בהון חוזר. האם ישנו קו מסויים - או שמטפלים בכל מקרה באופן נפרד? מטעל מאוטר שאין לו הון ואינו יכול לחמסין - האם ניתן לו רסיון יבוא?

מה הן ההצעות התקציביות של מרכז ההשקעות

לשנה הבאה?

י. גדר:

ב-1950 הוצא בכנסת חוק שהכיל פרק מסויים על הקלות לבניינים חדשים. ברגע האחרון ביקש סר האוצר של אז לא להביא את הפרק הזה בכנסת לקריאה שניה ושלישית, והבטיח להביא במקומו הצעה חדשה. בזאת נסתיים הענין. מאז עברו חמס שנים. מה נעשה בענין זה?

אשר לבעיית החוק החדש: - אני חושב שהעובדה שישנו חוק חדש, כזה היא הכרה בדיעבד בכך שהחוק הקודם לא היה מספיק. ואני רוצה לשאול: מתי בדעתכם להביא את החוק החדש הזה? והרי כולנו יודעים שמה שלא נעשה השנה עד סוף חודש מרץ - לא נעשה יותר בכנסת הזאת.

אני מבין שקיימות סיבות לכך שגל ההשקעות הולך וקטן, אם כי ההגיון אומר שהוא היה צריך דוקא לגבור אחרי העידוד שנתנו להשקעות בסנים הקודמות. לפי קצב זה, מה יהיה גודלו של מרכז ההשקעות בשנת 1955 ו-1956?

ישנם בארץ מפעלים שאין קו על-ידי מסקיעים, ההולכים ונסגרים או מתנוונים. היה מקרה עם חברת "פיליפס". מאחד שחברה זו היא חברה גדולה - היא עתה צעד ראדיקלי ועזבה את הארץ. אבל לא כל המסקיעים הם "פיליפס", ולא כולם יכולים לעשות צעד זה. ומאחר שאין הם יכולים לעזוב את הארץ - הם הולכים ונתנוונים. ביקרנו בבית-ההדרושת לנייר בחדרה, והסנהל שם טען בפנינו: בארץ זאת נחשב כל רווח לפסע. הוא לא אמר זאת מתוך כוונה להכעיס. טענה אז חברת הכנסת לטון: רווח הוא פסע אם אין מסקיעים אותו מחדש. נכון, אמנם, סרבים מסקיעים את הרווח שנית, אולם לא יכול להיות דין האוטר שרווח הוא פסע כשאין מסקיעים אותו שנית.

ישנו בית-הדרושת חדש, "ג'ברל". בעליו טוענים שיש להם הבטחה בכתב לפיה לא יצקם בית-הדרושת שני תוך תקופה מסויימת. לטענה ישנם שני בית-הדרושת מאותו סוג. האחד מהם טוען שהוא המקיע 3 מיליון לירות, יש לו 200 פועלים, הוא יוצר אותה כמות סחורה שסייצר בית-הדרושת השני - ואין הוא יכול להתקיים במחירים הנוכחיים. בעליו של בית-הדרושת השני טוענים שבבית-הדרושת שלהם הוסקעו 5,5 מיליון לירות, יש בו 280 עובדים - והרווח בו קטן מזה שבבית-הדרושת הראשון, מאחד והוא מייצר ליצוא - ואין לו הפסדים. מהו ההבדל הזה בין שני המפעלים? כאשר קיימים בארץ תנאים כאלה שבית-הדרושת אחד יכול להרשות לעצמו לעבוד תקופה מסויימת מתוך הפסדים, ועל-ידי-כך ייסגר בית-הדרושת המתחרה לו והוא יתרחב - ברור שלא יהיו אז השקעות. וברור שחברת העובדים שלנו בערבון-מוגבל יכולה להרשות לעצמה שהמפעלים שלה יעבדו בטח תקופה מסויימת מתוך הפסד.

מה שנוגע לענין האסראי - אצלנו קיים בענין זה חוק: אם המפעל הוא מפעל פרטי, עליו להסיג אמצעים מסלו. אסראי ניתן רק למפעל ציבורי. מפעל פרטי אינו יכול לפנות לבנקים - כי האסראי שלהם מוגבל; אין הוא יכול לתקציב הפיתוח - כי תקציב הפיתוח אינו עבדו. הוא חייב להסקיע הכל בעצמו. לגיטה זו אינו מסכים. באיזו ארץ הצליח מיטהו להקים מפעל בלי אסראי, רק בהון של בעל היזמה? 15% מהון המפעל אם יבואו מבעל היזמה - מספיקים. את היתר יכול כבר בעל המפעל ללוות.

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
4.1.55

י. בדר:

ומלים אחדות בנוגע ליצוא. לא ייתכן שהתעסיין
 יהיה גם יצואן. יצואן הוא בעל סקצווע אחד -
 ותעסיין הוא בעל סקצווע זני. יצואן חייב לדעת את השווקים במובן
 גיאוגרפי; התעסיין יכול לדעת רק את הייצור שלו. הסוכחה ליצוא חייב
 להיות סוכחה ליצוא לארץ סטרייט - בכל הסחורות; ואילו התעסיין חייב
 להיות סוכחה בתעסיית סצרך אחד באופן יסודי. פעם אמר כאן סר הורוביץ
 שהוא איסיית בודק כל תכנית הסקעה. ואני אומר לבס: דבר זה לא ייתכן.
 אף גאון מוטלם לא יוכל לבדוק סס תכניות הסקעה במסך שנה. אצלנו
 מציצים בתיק וחושבים שבדקו את התכנית. כך מבטים אצלנו על היצוא.
 לא יהיה אצלנו יצוא כל זמן שהתעסייה לא תטכח את האסביציה להיות גם
 יצואן. את תסצית דברל בענין זה אני יכול לסכס: באקלים של הטרנסטיים
 של ספא'י ושל הקוטלים של הציונים הכלליים - סיכויין של מרכז ההסקעות
 בארץ ישראל הם כסיכויי מועדון בודיסטיים בצפון-סיציר.

ח. ארליאב:
 יש לי שאלה נוטפת למר שטרן ל בקשר עם הסקעות
 כספיים מחוץ-לארץ בקביית פרדסים או סביות
 של חכרות. האם ישנה נסיה לכך במרכז ההסקעות?

הינ'ר י. גורי:
 את הבירור בענין זה נסיים ביום א' אחרי-
 הצהריים, בשעה 16.00, בתל-אביב.

2. דו"ח ועדת-מסנה של ועדת הכספים וועדת החוץ והבטחון בנוגע למטבחים
הצבאיים.

(הפרוטוקול של הסעיף הנ"ל בסדר-היום
 הועבר לגביזה).